

En tjänsteman vid Försäkringskassan har sagts upp med anledning av att hon ostridigt utfört otillåtna slagningar avseende sin make i Försäkringskassans ärendehanteringssystem. Arbetsdomstolen har funnit att tjänstemännens agerande förtjänar allvarlig kritik. Vid en sammanvägd bedömning har domstolen dock funnit att det inte förelegat saklig grund för uppsägning.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2014-07-02
StockholmDom nr 50/14
Mål nr A 157/13**KÄRANDE**

Jusek, Box 5167, 102 44 Stockholm

Ombud: förbundsjuristen Catharina Klåvus, samma adress

SVARANDE

Staten genom Försäkringskassan, 103 51 Stockholm

Ombud: advokaten Ulf Öberg, Advokatfirman Öberg & Associés AB,
Box 2098, 103 13 Stockholm**SAKEN**

ogiltigförklaring av uppsägning m.m.

Bakgrund och yrkanden

Mellan staten genom Försäkringskassan (Försäkringskassan) och Jusek (förbundet) gäller kollektivavtal.

Förbundets medlem S.A. anställdes år 1999 hos Försäkringskassan. Sedan år 2006 har hon arbetat som handläggare med placering vid Försäkringskassan i Sollentuna. S.A. har vid ett flertal tillfällen under åren 2009–2011 utfört otillåtna sökningar i Försäkringskassans ärendehanteringssystem avseende makens ärenden hos Försäkringskassan. S.A. blev med anledning härav uppsagd den 15 februari 2013. Tvist har uppstått mellan parterna om uppsägningen varit sakligt grundad. Tvisteförhandling har förts mellan parterna utan att tvisten har kunnat lösas.

Förbundet har väckt talan vid Arbetsdomstolen och yrkat att domstolen ska

- förklara uppsägningen av S.A. ogiltig,
- förplikta Försäkringskassan att till S.A. betala 120 000 kr i allmänt skadestånd, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning, den 24 juli 2013, till dess betalning sker.

Försäkringskassan har bestritt käromålet. Inget belopp avseende allmänt skadestånd har vitsordats som skäligt i och för sig, men däremot ränteyrkandet.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader. För det fall förbundet skulle förlora talan har förbundet yrkat att kostnaderna ska kvittas enligt 5 kap. 2 § arbetstvistlagen.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

Anställningen och säkerhetskontrollen

S.A. har under sin anställning varit placerad vid Försäkringskassan i Nyköping, Stockholm och Sollentuna. Hon arbetade inledningsvis som ekonomiassistent. Från och med år 2006 har hon arbetat som försäkringshandläggare. Försäkringskassan har varit hennes enda arbetsgivare i Sverige.

I september 2012 meddelade Försäkringskassan att S.A. hade fastnat i en intern säkerhetskontroll. Vid kontrollen hade man upptäckt att hon gjort otillåtna informationssökningar avseende maken. Försäkringskassan har anfört att det varit fråga om 171 otillåtna s.k. aktiva handlingar under tiden den 19 januari 2009–30 november 2011, vilket förbundet inte ifrågasätter. En aktiv handling är emellertid inte detsamma som en sökning. En aktiv handling motsvarar i princip ett ”tryck på tangentbordet”. För att läsa t.ex. ett läkarintyg i ett ärende kan det krävas flera aktiva handlingar innan man kommer fram till själva dokumentet. Det är därför mer relevant att titta på antalet tillfällen än antalet aktiva handlingar. År 2009 utförde S.A. sökningar i makens ärende vid sex tillfällen, år 2010 vid sju tillfällen och år 2011 vid 24 tillfällen.

S.A. genomgick den 11 november 2009 en webbaserad säkerhetsutbildning. 26 av de aktiva handlingarna hänför sig till tiden innan hon deltog i säkerhetsutbildningen. Det var först vid säkerhetsutbildningen som hon fick ordentlig information om t.ex. innebörden av jävsreglerna i 11 § förvaltningslagen och att hon inte fick handlägga eller ens titta i närståendes ärenden.

S.A. informerades den 19 september 2012 om resultatet av säkerhetskontrollen och erbjöds att säga upp sig själv, men accepterade inte det. Personalansvarsnämnden beslutade den 21 januari 2013 att säga upp henne från anställningen. Hon delgavs beslutet den 15 februari 2013.

Händelseförloppet

Bakgrunden till att S.A. utförde informationssökningar i sin makes ärenden är följande.

S.A. och hennes make flydde från Bosnien till Sverige år 1993 som en följd av kriget i forna Jugoslavien. S.A:s make mådde redan från början mycket dåligt och hade psykiska problem som en följd av kriget, där bl.a. hans bror dödades.

Maken blev djupt deprimerad, aggressiv och utåtagerande, vilket innebar stora påfrestningar för S.A. och hela familjen. Maken lider av olika diagnoser och svår psykisk sjukdom. Hans psykiska hälsotillstånd ledde till att han ansökte om sjukersättning. Maken blev ofta rasande i samband med kontakterna med Försäkringskassan i frågan om sjukersättning. Besluten drog ut på tiden och maken blev allt sämre. Det fanns en överhängande risk för att han skulle göra

sig själv eller andra illa. S.A. kände under lång tid en stor oro för makens hälsa och familjens försörjning.

Situationen blev alltmer besvärlig för hela familjen. S.A. blev som besatt av att makens ansökan om sjukersättning skulle godkännas, i syfte att skapa lite lugn och ro för familjen. Det ledde till att hon vid flera tillfällen under åren 2009–2011 gick in i makens ärenden för att se hur handläggningen fortskred. Makens tredje ansökan om sjukersättning gavs in till myndigheten den 25 februari 2011. Den 6 september 2011 beviljades han hel sjukersättning. Merparten av sökningarna, 115 aktiva handlingar, gjordes under år 2011. Efter den 30 november 2011 har hon inte gjort några otillåtna sökningar.

I efterhand har S.A. insett att hon kommit att titta i t.ex. samma läkarintyg flera gånger under en dag. Det är svårförklarligt och helt irrationellt eftersom hon redan hade tillgång till makens samtliga läkarintyg som en följd av att hon hjälpte sin man att skicka alla nödvändiga blanketter och handlingar till Försäkringskassan.

Uppsägningsskäl

Försäkringskassans huvudsakliga skäl för uppsägningen är att S.A. brutit mot riktlinjerna om informationssäkerhet genom att söka information i makens ärenden, vilket inneburit 171 registrerade aktiva handlingar. Enligt Försäkringskassan har hon vid sin informationssökning tittat i känsliga dokument såsom läkarintyg m.m. Som redan anförts är det riktigt att S.A. utfört 171 aktiva handlingar, men hon minns inte exakt vilken information som hon fick tillgång till vid sökningarna. Förbundet ifrågasätter dock inte den tekniska utredning och den sammanställning som har gjorts.

S.A. var efter säkerhetsutbildningen väl medveten om att hon inte fick titta i närståendes ärenden. Hennes enda förklaring är att hon befann sig i en mycket pressad situation. Hon utförde inte några handläggningsåtgärder och hon hade inte några kontakter med eller försökte påverka de handläggare som handlade makens ärenden. Hon har alltså inte agerat på något sätt som varit till fördel för maken. Det enda som hon gjorde var att titta i ärendena för att försäkra sig om att handläggningen gick framåt. Hennes agerande, bl.a. att ta del av läkarintyg, innebar inte någon integritetskränkning av maken. Läkarintygen hade hon redan tillgång till. Hon hade även fullmakt att företräda honom, vilket hon dock inte gjorde i hans ärenden hos Försäkringskassan.

Försäkringskassan har lagt S.A. till last att hon har haft en fullmakt. Försäkringskassan har gjort gällande att hon genom att ha en fullmakt och göra informationssökningar ägnat sig åt en otillåten bisyssla. Eftersom S.A. inte utnyttjade fullmakten för att företräda maken och inte heller vidtog några handläggningsåtgärder i hans ärenden kan hon inte anses ha utövat någon bisyssla.

Därutöver har Försäkringskassan anfört att S.A. under utredningen uttalat sig negativt om Försäkringskassan, vilket bestrids.

Inte saklig grund för uppsägning

S.A. är väl medveten om att hennes agerande var felaktigt och hon är djupt ångerfull. Omständigheterna i S.A:s fall är emellertid så ytterst särpräglade och förmildrande att det inte föreligger saklig grund för uppsägning. Försäkringskassan hade kunnat tillgripa en annan disciplinpåföljd.

Vid uppsägningstidpunkten hade hon inte gjort någon otillåten sökning sedan ca ett och ett halvt år tillbaka. Det föreligger ingen risk för att hon ska begå liknande regelöverträdelser.

Vid en jämförelse med andra liknande fall från Försäkringskassans personalansvarsnämnd framgår att disciplinpåföljd i form av t.ex. löneavdrag beslutats i flera fall som inte kan anses mindre allvarliga än det S.A. gjort. I ett fall var det t.ex. fråga om en anställd som på nytt gjort sig skyldig till upprepade regelöverträdelser trots en tidigare disciplinpåföljd för samma slags överträdelser. I ett annat fall var det fråga om en anställd som, likt S.A., hade gjort sig skyldig till otillåtna sökningar i en psykiskt sjuk familjemedlems ärende. I båda fallen ansåg personalansvarsnämnden att det var tillräckligt med en disciplinpåföljd. Det innebär sammanfattningsvis att en uppsägning var en alltför ingripande åtgärd att tillgripa i S.A:s fall.

Sammanfattning av grunderna för talan

Det som S.A. gjort sig skyldig till – att utföra sökningar i sin svårt sjuke makes ärenden – har inte varit av så allvarlig beskaffenhet att det utgör saklig grund för uppsägning. Uppsägningen av henne ska därför ogiltigförklaras och Försäkringskassan ska förpliktas att betala allmänt skadestånd till henne.

Försäkringskassan

Försäkringskassans ärendehanteringssystem

Försäkringskassan använder i mycket stor omfattning datoriserade system för ärendehantering. Handläggningen sker i ÄHS, som är ett ärendehanteringssystem med elektroniska akter. Samtliga handlingar som en försäkrad skickar in i ett ärende läses in centralt och blir därmed en del av den elektroniska akten. I ärendehanteringssystemet kan en handläggare kontrollera samtliga handlingar som inkommit i ett ärende. I ärendehanteringssystemet finns en stor mängd integritetskänslig information om t.ex. enskildas hälsotillstånd och personliga förhållanden.

Kontroll av att jävs- och behörighetsregler följs

För Försäkringskassans verksamhet gäller flera regleringar, bl.a. socialförsäkringsbalken, Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 2004:1) om behandling av personuppgifter, förvaltningslagen och Försäkringskassans riktlinjer om informationssäkerhet. De interna riktlinjerna behandlar bl.a. anställdas rätt att hantera information inom ramen för sin anställning. Enligt riktlinjerna är det inte tillåtet att söka information i något ärende som inte har samband med de egna arbetsuppgifterna. Är en anställd jävig att handlägga ett ärende kan ärendet inte ingå i arbetsuppgifterna och då får den anställde inte heller söka information i ärendet. Samtliga anställda får omfattande utbildning om Försäkringskassans riktlinjer om informationssäkerhet.

Försäkringskassan har under de senaste åren intensifierat sitt arbete med att kontrollera att bl.a. jävs- och behörighetsreglerna iakttas av de anställda. Skälet härtill är att det finns välgrundade förväntningar från allmänheten att Försäkringskassan tar sitt uppdrag på allvar. Försäkringskassans verksamhet är av sådan art att myndigheten får omfattande insyn i människors privatliv, t.ex. i ärenden om sjukersättning. Det är av yttersta vikt att allmänhetens förtroende för myndigheten upprätthålls.

S.A:s agerande

Under år 2012 genomförde Försäkringskassans säkerhetsstab en riktad kontroll av bl.a. den verksamhet där S.A. arbetade. Vid denna och ytterligare utredning framkom att S.A. under åren 2009–2011 utfört 171 aktiva handlingar bestående i att hon utfört sökningar i makens ärenden. Sökningarna var otillåtna eftersom de rörde hennes make som tillhör jävskretsen.

S.A. deltog under år 2009 i utbildningen om Försäkringskassans riktlinjer om informationssäkerhet och kände således väl till att hon inte fick titta i eller handlägga närståendes ärenden. Hon har även tidigare genomgått utbildning som klargjort att man som handläggare inte får använda sin behörighet till annat än vad som behövs i handläggningen av ett ärende. S.A. har alltså medvetet brutit mot de interna reglerna.

De aktiva handlingarna fördelar sig på 37 tillfällen. Det är riktigt att S.A. inte vidtagit några handläggningsåtgärder. Hennes agerande innebär dock att hon i praktiken i realtid följt hur handläggningen av makens ärenden fortskridit. Hon har vid sin informationssökning t.ex. kunnat ta del av läkarintyg och läkarutlåtanden, bevakningar och journalanteckningar, Försäkringskassans korrespondens med Migrationsverket, föredragningsmissiv samt utkast till beslut innan de expedierats. Det faktum att hon tittade på handlingar som ännu inte hade expedierats innebär en uppenbar risk för att hennes make skulle kunna utnyttja det informationsövertag som detta medförde.

Saklig grund för uppsägning

S.A. var väl medveten om att hon bröt mot Försäkringskassans riktlinjer om informationssäkerhet. Det var fråga om uppenbara överträdelser av klara och tydligare regler. Det faktum att 26 av de aktiva handlingarna hänför sig till tiden innan hon deltog i säkerhetsutbildningen saknar betydelse. Med hänsyn till sin långa anställningstid var hon även dessförinnan medveten om att det inte var tillåtet att titta i anhörigas ärenden.

Den omständigheten att S.A:s make var sjuk och att hela familjen påverkades negativt är inte en sådan omständighet som kan ursäkta hennes agerande. Det är av yttersta vikt att en handläggare aldrig låter sig påverkas av påtryckningar eller dylikt från familjen.

Vid bedömningen av hur allvarligt S.A:s agerande är ska framhållas att hon hade en fullmakt att företräda sin make. Även om fullmakten eventuellt innebar att makens integritet kränktes i endast begränsad utsträckning, innebar fullmakten en risk för att S.A. skulle komma att försöka påverka ansvarig handläggare. Det görs dock inte gällande att hon gjorde det. Innehavet av fullmakten ska ses om en försvårande omständighet.

Innehavet av fullmakten har inneburit att hon haft en otillåten bisyssla. För att något ska bedömas som en otillåten bisyssla krävs inte att bisysslan verkligen medfört att en situation uppstått där tjänstemannens opartiskhet kan ifrågasättas. Det är tillräckligt att det förelegat en sådan risk.

Förbundets invändning om att andra likvärdiga fall bedömts annorlunda av Försäkringskassans personalansvarsnämnd stämmer inte. Hanteringen av S.A:s fall ligger väl i linje med den praxis som utarbetats av nämnden. Försäkringskassan gör en helhetsbedömning, men har som riktlinje att säga upp en anställd som gjort sig skyldig till fler än 100 otillåtna aktiva handlingar. Försäkringskassan har sagt upp flera anställda på senare år på grund av överträdelser av Försäkringskassans riktlinjer om informationssäkerhet.

S.A:s agerande har medfört att Försäkringskassan helt förlorat förtroendet för henne. Det förelåg en uppenbar risk för att även allmänhetens förtroende för myndigheten skulle komma att påverkas om hon fick behålla sin anställning.

Sammanfattning av bestridandegrunderna

S.A. har genom otillåten informationssökning, 171 aktiva handlingar, brutit mot Försäkringskassans interna riktlinjer i sådan omfattning att Försäkringskassan helt förlorat förtroendet för henne. Hon har blivit uppsagd i enlighet med Försäkringskassans praxis och uppsägningen var sakligt grundad.

Domskäl

Tvisten

S.A. tillsvidareanställdes år 1996 hos Försäkringskassan, och arbetade sedan år 2006 som försäkringshandläggare. Hon blev uppsagd av personliga skäl den 15 februari 2013.

Parterna är överens om att S.A. under åren 2009–2011, vid sammanlagt 37 tillfällen, tittat i sin makes ärenden hos Försäkringskassan genom att vidta 171 aktiva handlingar i myndighetens ärendehanteringssystem, vilket strider mot Försäkringskassans interna riktlinjer. Försäkringskassan har inte gjort gällande att S.A. vidtagit någon handläggningsåtgärd eller att hon försökt påverka ansvarig handläggare, men gjort gällande att det faktum att hon haft fullmakt att företräda sin make inneburit en otillåten bisyssla, vilket förbundet bestritt.

Tvisten avser huvudsakligen om det förelegat så särskilda omständigheter i S.A:s fall att överträdelserna vid en samlad bedömning inte utgör saklig grund för uppsägning.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. På förbundets begäran har hållits förhör under sanningsförsäkran med S.A. Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning.

Regler om tillgång till uppgifter i ärendehanteringssystemet

Av 11 § förvaltningslagen framgår bl.a. att den som ska handlägga ett ärende är jävig om saken angår honom själv eller hans make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående.

I Försäkringskassans riktlinjer om informationssäkerhet anges i avsnitt 7.1 att den anställdes rättsliga behörighet är begränsad till de uppgifter som den anställda behöver för att kunna handlägga ärendena och att den anställda inte får ta del av uppgifter i socialförsäkringsdatabasen om sig själv eller någon annan i jävskretsen. I avsnitt 5.1.2 anges att detta innebär att medarbetaren inte får söka information om eller titta på uppgifter som han eller hon inte behöver för att kunna handlägga ärendena.

Det är mot bakgrund av dessa regler ostridigt att S.A. inte fick söka information om sin make i ärendehanteringssystemet.

Informationssökningarna

Parterna är alltså överens om att S.A. vid 37 tillfällen under åren 2009–2011 tittade i sin makes ärenden i ärendehanteringssystemet. Vid dessa tillfällen vidtog S.A. sammanlagt 171 aktiva handlingar. En aktiv handling har av parterna beskrivits som ett klick på datorns mus eller ett tryck på tangentbordet.

Förbundet har inte kunnat vitsorda vilken information som S.A. tagit del av i makens ärenden på den grunden att hon inte längre minns vilka handlingar hon tittade på. Försäkringskassan har inte heller presenterat någon omfattande utredning i frågan. Samtliga 37 tillfällen finns i korthet redovisade i en handling benämnd "Sammanställning av S.A:s aktiviteter på anhöriga".

Sammanställningen består av en uppräkningslista av samtliga datum då S.A. utfört sökningar i makens ärenden samt en beskrivande text som kort förklarar vad som skett. Förbundet har inte ifrågasatt uppgifterna i sammanställningen.

Det är för Arbetsdomstolen svårt att av sammanställningen dra några säkra slutsatser gällande vilka slags sökningar S.A. utfört och vilka handlingar hon därmed kunnat ta del av. Beträffande flera av datumen, ca 13 av tillfällena, står det endast hur många aktiva handlingar som ägt rum utan någon närmare precisering, med det undantaget att det i några fall anges att hon hämtat blanketter. Beträffande vissa datum anges att det varit fråga om att öppna läkarutlåtande, öppna läkarintyg, titta i journalen och titta i föredragningsmissiv och förslag till beslut. Vid varje tillfälle har det varit fråga om ett begränsat antal aktiva handlingar. År 2009 sökte S.A. information i sin makes ärende vid sex tillfällen, år 2010 skedde det vid sju tillfällen och år 2011 vid 24 tillfällen.

Det som framgår av sammanställningen innebär att Arbetsdomstolen i sin fortsatta bedömning utgår från att S.A. vid 37 tillfällen utförde sökningar i sin makes ärenden samt att det vid vissa tillfällen var fråga om att ta del av information som redovisats ovan.

Har det förelegat saklig grund för uppsägning?

Prövningen av huruvida en uppsägning på grund av arbetstagarens personliga förhållanden är sakligt grundad innefattar ytterst en avvägning mellan arbetstagarens intresse av att få ha anställningen kvar och arbetsgivarens intresse av att upplösa anställningsförhållandet som följd av något missförhållande. Bedömningen i detta fall ska göras med beaktande av att S.A. haft arbetsuppgifter som innefattat myndighetsutövning. Det är av yttersta vikt att offentliga tjänstemän följer de lagar och interna instruktioner som gäller för verksamheten för att undvika att allmänhetens förtroende för tjänstemannen själv, övriga anställda och myndigheten som sådan skadas. För myndigheten som sådan och ytterst för medborgarna i samhället är det ett väsentligt intresse att en tjänstemans opartiskhet och saklighet inte kan ifrågasättas (se t.ex. AD 2006 nr 69). Skyldigheten att inte handlägga eller att titta i ärenden där det föreligger jäv är av central betydelse för att värna allmänhetens förtroende för myndigheten. S.A:s agerande att göra otillåtna sökningar i ärendehanteringssystemet och därigenom följa ärendehandläggningen på det sätt hon gjort förtjänar mot denna bakgrund allvarlig kritik.

S.A. har som förklaring till det inträffade berättat om sin make och dennes omfattande psykiska ohälsa. Hon har berättat bl.a. följande. Makens psykiska problem drabbade hela familjen och hon mådde själv mycket dåligt och var mycket orolig. När maken för tredje gången ansökte om sjukersättning år 2011 var situationen för familjen extrem. Maken var så aggressiv att hon trodde att han skulle skada sig själv eller någon annan. Denna oro låg bakom hennes irrationella beteende bestående i att t.ex. läsa samma läkarintyg flera gånger samma dag trots att hon redan sett läkarintyget och redan hade tillgång till det. Hon är medveten om att det hon gjorde var fel men på grund av oron kunde hon inte tänka eller agera på ett rationellt sätt.

Som redan anförts innebär bedömningen, av om det föreligger saklig grund för en uppsägning, att väga motstående intressen mot varandra. En uppsägning ska endast tillgripas när andra möjligheter att komma till rätta med problemet är uttömda genom tidigare insatser från arbetsgivarens sida (se prop. 1981/82:71 s. 66 f.). Bedömningen av om det föreligger saklig grund för uppsägning bör inte heller så mycket inriktas på vad som har förekommit i det särskilda fallet, när arbetstagaren t.ex. har uppträtt olämpligt, gjort sig skyldig till olovlig utelämnande, vägrat att utföra anvisat arbete eller visat sig oförmögen att samarbeta med arbetsgivaren eller arbetskamraterna, utan i stället på de slutsatser om arbetstagarens lämplighet som kan dras av det inträffade (se prop. 1973:129 s. 124 f. och prop. 1981/82:71 s. 65).

Försäkringskassan har inte ifrågasatt S.A:s förklaring till sitt agerande, men har anført att hennes situation inte ursäktar hennes felaktiga beteende och att det är viktigt att som statstjänsteman med myndighetsutövande uppgifter inte låta sig påverkas av t.ex. familjemedlemmar.

Arbetsdomstolen kan således konstatera att S.A. privat befann sig i en mycket pressad situation och det är enligt domstolens mening förstaeligt att det påverkade hennes förmåga att agera på ett rationellt sätt. Agerandet framstår som irrationellt mot bakgrund av att hon redan var väl insatt i makens ärenden och redan hade tillgång till integritetskänsligt material i form av t.ex. läkarintyg och läkarutlåtanden. S.A. hade dessutom fullmakt för sin make. Detta sammantaget innebär att makens integritet inte kan anses ha kränkts genom de sökningar som S.A. utfört.

Försäkringskassan har emellertid anført att det faktum att S.A. hade en fullmakt att företräda sin make innebar en risk för att hon skulle komma att försöka påverka ansvarig handläggare. Försäkringskassan har inte gjort gällande att hon faktiskt företrätt maken hos Försäkringskassan eller att hon försökt påverka någon handläggare, men anført att förekomsten av en fullmakt innebar en risk för det och även att det varit fråga om en otillåten bisyssla, som en följd av att det förelagat risk för försök till påverkan. Arbetsdomstolen delar inte det synsättet. Enbart risken för att S.A. skulle ha kunnat använda fullmakten för att företräda sin make gentemot Försäkringskassan kan inte anses innebära att hon har företrätt sin make och inte heller att hon ägnat sig åt en otillåten bisyssla.

S.A. har inte vidtagit några handläggningsåtgärder i makens ärenden. Hon har alltså inte brutit mot jävsreglerna. Hon har dock brutit mot Försäkringskassans interna behörighetsregler vid ett flertal tillfällen under flera år. Som anförts ovan kan dock makens integritet inte anses ha kränkts genom de sökningar som hon utfört. Hennes senaste otillåtna sökning låg ett år tillbaka i tiden vid tidpunkten för säkerhetskontrollen. Hon har varit anställd tämligen lång tid hos Försäkringskassan utan några anmärkningar. Arbetsdomstolen uppfattar S.A. som djupt ångerfull och angelägen om att göra sitt yttersta för att det inträffade inte ska upprepas. Arbetsdomstolen kan därutöver konstatera att det inom Försäkringskassan finns andra disciplinpåföljder att tillgripa, såsom löneavdrag eller varning.

Vid en sammanvägd bedömning och med beaktande av vad som ovan anförts finner Arbetsdomstolen att en uppsägning var en alltför ingripande åtgärd att tillgripa i det nu aktuella fallet. Arbetsdomstolens slutsats är således att Försäkringskassans uppsägning av S.A. inte varit sakligt grundad. Det innebär att uppsägningen ska ogiltigförklaras och att Försäkringskassan är skyldig att betala allmänt skadestånd till S.A.

Storleken på det allmänna skadeståndet

Arbetsdomstolen har gjort bedömningen att Försäkringskassans uppsägning inte varit sakligt grundad men att det finns skäl att rikta allvarlig kritik mot S.A. för att ha utfört otillåtna sökningar i makens ärenden. Vid bestämmande av skadeståndsbeloppet bör därför, enligt domstolens mening, beaktas att S.A. genom sitt handlande själv medverkade till den situation som ledde till uppsägningen. Skadeståndet för den ogrundade uppsägningen bör därför bestämmas till ett betydligt lägre belopp än vad som är normalt. Domstolen bestämmer beloppet till 30 000 kr.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång får Försäkringskassan anses som i huvudsak tappande part. Försäkringskassan ska därmed ersätta förbundet för dess rättegångskostnader. Försäkringskassan har vitsordat storleken på den yrkade ersättningen.

Domslut

1. Arbetsdomstolen förklarar att uppsägningen av S.A. är ogiltig.
2. Arbetsdomstolen förpliktar staten genom Försäkringskassan att till S.A. betala 30 000 kr i allmänt skadestånd, med ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 24 juli 2013 till dess betalning sker.

3. Arbetsdomstolen förpliktar staten genom Försäkringskassan att ersätta Jusek för dess rättegångskostnader med 231 000 kr, allt avseende ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

4. Arbetsdomstolen förordnar, med stöd av 36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), om sekretess för uppgifter i läkarintyg som har lagts fram inom stängda dörrar vid huvudförhandlingen, i den mån uppgifterna inte framgår av innehållet i domen.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Hans Blyme, Christer Måhl, Karl Olof Stenqvist, Staffan Löwenborg, Veli-Pekka Säikkälä och Margareta Zandén.
Enhälligt.

Rättssekreterare: Malin Broman Lindfors